

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

ДИПЛОМНА РОБОТА
бакалавр

(освітній рівень)

на тему « **ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ
ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ВИРОЩУВАННЯ В КОРОТКО РОТАЦІЙНІ
СІВОЗМІНІ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ** »

Виконала студентка IV курсу, групи АГ-41

Напряму підготовки 201 Агрономія

Лисюк М.С.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник : Григорів Я. Я.

(прізвище та ініціали)

Рецензент : Дмитрик П.М.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми: пшениця є одним з найважливіших злаків на планеті, який відіграє ключову роль у виробництві хліба та інших продуктів харчування. Пшениця вирощується на мільйонах гектарів по всьому світу, що дає змогу забезпечити людство продуктами харчування.

Крім того, цей злак містить велику кількість життєвоважливих елементів таких як білки, вуглеводи, вітаміни та мінерали. В Україні пшениця – основна продовольча культура.

У технологіях вирощування озимої пшениці з'явилася потреба у вдосконаленні. Один із варіантів це вплив системи удобрення на продуктивність озимої пшениці за вирощування в коротко ротаційні сівозміні.

Вплив системи удобрення на продуктивність озимої пшениці за вирощування в коротко ротаційні сівозміні в умовах Західного регіону є дуже актуальною і важливою темою для сільськогосподарської галузі.

Умови Західного регіону характеризуються певними особливостями клімату, ґрунтів та рослинного покриву, що може впливати на результативність вирощування озимої пшениці. Короткі ротаційні сівозміни також мають свої особливості, які можуть впливати на ефективність системи удобрення.

Дослідження в галузі сільського господарства є дуже важливим для підвищення продуктивності культур та забезпечення стабільної продукції. Враховуючи роль озимої пшениці як однієї з основних культур, яка вирощується в умовах західного регіону, питання впливу системи удобрення на її продуктивність має велике значення.

Особливо важливим є дослідження впливу системи удобрення на продуктивність озимої пшениці в коротких ротаційних сівозмінах, оскільки в таких умовах вирощування важливо забезпечити оптимальні умови для розвитку рослин та надійне постачання необхідних поживних речовин [1, 2].

Отже, тема впливу системи удобрення на продуктивність озимої пшениці за вирощування в коротко ротаційні сівозміні в умовах Західного регіону є дуже актуальною та важливою для подальшого розвитку сільського господарства.

Об'єкт дослідження: система удобрення на продуктивність озимої пшениці за вирощування в коротко ротаційні сівозміні в умовах Західного регіону.

Предмет дослідження: вплив системи удобрення на продуктивність озимої пшениці за вирощування в коротко ротаційні сівозміні в умовах Західного регіону.

Мета: встановлення впливу системи удобрення на продуктивність озимої пшениці при вирощуванні в коротко ротаційних сівозмінах в умовах Західного регіону.

Завдання:

- Вивчення впливу різних видів мінеральних та органічних добрив на урожайність озимої пшениці в коротко ротаційних сівозмінах.
- Встановлення впливу застосування систем збалансованих добрив на особливості росту й розвитку рослин пшениці озимої.
- Оцінка впливу системи удобрення на вміст поживних речовин у рослинах.
- Встановлення зв'язку між рівнем продуктивності озимої пшениці та системою удобрення, що використовується.

Наукова новизна: вперше в умовах ФП "К.І.М." Стрийського району Львівської області на дерново-підзолистому супіщаному ґрунті після озимого ріпаку обґрунтовані оптимальні системи удобрення при вирощуванні озимої пшениці сорту Акратос.

Методи дослідження: польовий – для визначення дії та взаємодії досліджуваних факторів; лабораторний – проведення агрохімічного аналізу ґрунту та рослин, визначення хімічного складу зерна пшениці озимої; вимірювально-ваговий – визначення біометричних показників формування

врожая пшениці озимої; візуальний — для визначення фенологічних фаз росту і розвитку культури; підрахунковий — визначення параметрів структури врожаю і врожайності культури; хімічний — визначення умісту елементів живлення у ґрунті; математико-статистичний — для оцінки достовірності результатів досліджень; розрахунково-порівняльний — для аналізу економічної ефективності.

Практичні значення: збільшення врожайності, покращення якості продукції, зниження витрат на вирощування рослин, захист навколишнього середовища, покращення якості ґрунту.

Апробація результатів роботи. З результатами роботи представлена доповідь на науковій конференції викладачів та студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2023р.).

Структура та обсяг бакалаврської роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел із 40 найменувань. Основний зміст роботи висвітлено на 56 сторінках. Текст ілюстровано 8 рисунками, робота містить 6 таблиць.

Міністерство освіти і науки
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

ДИПЛОМНА РОБОТА

бакалавр

(освітній рівень)

на тему:

**«ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ
МОРКВИ СТОЛОВОЇ В УМОВАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ»**

Виконав студент IV курсу групи АГ-41
спеціальності 201 Агрономія
Марценюк Андрій Ярославович

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Карбівська У.М.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Загальний обсяг дипломної роботи становить 43 сторінки комп'ютерного набору. Експериментальна частина містить 9 таблиць; у додатки винесені 3 таблиці та 1 рисунок.

Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку літературних джерел (45 положень) та додатків.

Переміщення й темпи виробництва овочевої продукції, а також ступінь забезпеченості населення овочевою продукцією та переробкою їх сировини вирізняється розвитком і розстановкою овочівництва в Україні.

В сільському господарстві однією з капітало- і енергомістких галузей, яка має на меті вирощування овочевих рослин, до яких відноситься морква столова є овочівництво. На сьогодні овочеві культури являють собою не тільки продукти харчування, але і є ліками в дозах які необхідні для людського організму. Вони містять вуглеводи та клітковину які необхідні для виведення шлаків з організму. У таких овочевих культур, як часник, цибуля, хрін, морква, петрушка міститься багато фітонцидів, які є цінними речовинами, що мають бактерицидні властивості, а в гороху, квасолі, бобах багато білків. Також овочеві культури мають багато вітамінів і мінеральних солей, у свіжій капусті білоголовій стільки ж вітаміну С як в апельсинах або лимонах. Мінеральні солі овочів абсорбують надлишок кислот, які накопичуються в організмі людини від вживання м'ясної їжі. Овочі також в сімнадцять разів багатші на солі кальцію, магнію, натрію, заліза як в молочних продуктах, удвічі, як у курятині, і в тричі, як у рибі.

Актуальність теми. Одною з цінних овочевих культур в Україні є морква столова, яка бере свій почток з Середземномор'я, та займає вагоме місце (більше 10 %) в загальній структурі посівних площ. Її споживають у сирому, відвареному, замороженому, консервованому та сушеному вигляді, морква входить до всіх сушених вінегретів під час виготовлення продукції харчування. Її використовують як гарнір та добавку до м'ясних та рибних страв,

приготування салатів, вінегретів, соусів, квашенні капусти тощо. Для смаку і кольору перших страв її обсмажують та дадають до них.

Із моркви отримують каротин та сік, який вживають у чистому вигляді або поєднані із соками різноманітних плодів, ягід і овочів. Це гарна дієтична сировина, яку використовують для харчування, вона має теж і лікувальні властивості. Квітучі рослини моркви декоративні та мають сильний медовий аромат. Морква столова, яку висушують надає приємний колір, запах та смак приготовленим стравам, поліпшує їх поживними й біологічно важливими речовинами і мінеральними елементами. У медичній сфері морква активує внутрішньоклітинні окислювально-відновні процеси, регулює вуглеводний обмін, примножує імунні функції людського організму. Насіння моркви застосовують для лікарських засобів, а також отримують екстракти та ефірну олію для косметики й ароматерапії.

Незважаючи на розповсюдження моркви столової в Україні по всіх регіонах, її середня урожайність становить в межах 11,5–18,6 т/га, такі дані спричинені порушенням технології вирощування даної культури.

Об'єкт дослідження – процеси формування продуктивності моркви столової.

Предмет досліджень – продуктивність, біометричні та якісні показники, баланс елементів живлення ґрунту.

Мета дослідження полягає у встановленні показників продуктивності моркви столової в залежності від удобрення.

Завдання дослідження:

- розглянути запас продуктивності моркви столової залежно від удобрення;
- обґрунтувати якісні показники залежно від удобрення;
- проаналізувати баланс елементів живлення досліджуваного ґрунту.

Наукова новизна. Досліджено особливості формування продуктивності моркви столової за вирощування на дерново-підзолистому ґрунті.